

Економіка України в умовах війни

Ольга Погарська

Заступник директора Департаменту – начальник
управління економічного аналізу

1 червня 2023 року

Канали впливу повномасштабної війни на економіку України

Реальний сектор

- Окупація територій
- Пошкодження виробничих потужностей та інфраструктури
- Порушення логістики
- Збільшення ризиків та висока невизначеність
- але
- Значна підтримка з боку бюджетних видатків
- Вища ніж очіувалося адаптивність бізнесу та населення до кризових умов
- Вища стійкість енергетичної системи

Ринок праці

- Масштабна внутрішня та зовнішня міграції
- Суттєве зростання рівня безробіття
- Посилення диспропорцій на ринку праці

Інфляція

- Зниження пропозиції товарів та послуг
- Збільшення тиску з боку витрат бізнесу
- Девальваційний тиск на початку року + корекція курсу в середині 2022 року
- але
- Фіксація курсу та інші заходи НБУ
- Нерівномірний вплив попиту: на тлі загального падіння ситуативний підвищений попит на окремі товари та послуги
- Фіксація тарифів та податкові зміни



Реальный сектор



Завдяки успіхам ЗСУ частка територій з активними бойовими діями та під окупацією суттєво зменшилася

Березень 2022



Джерело: Інститут вивчення війни (ISW).

Липень 2022



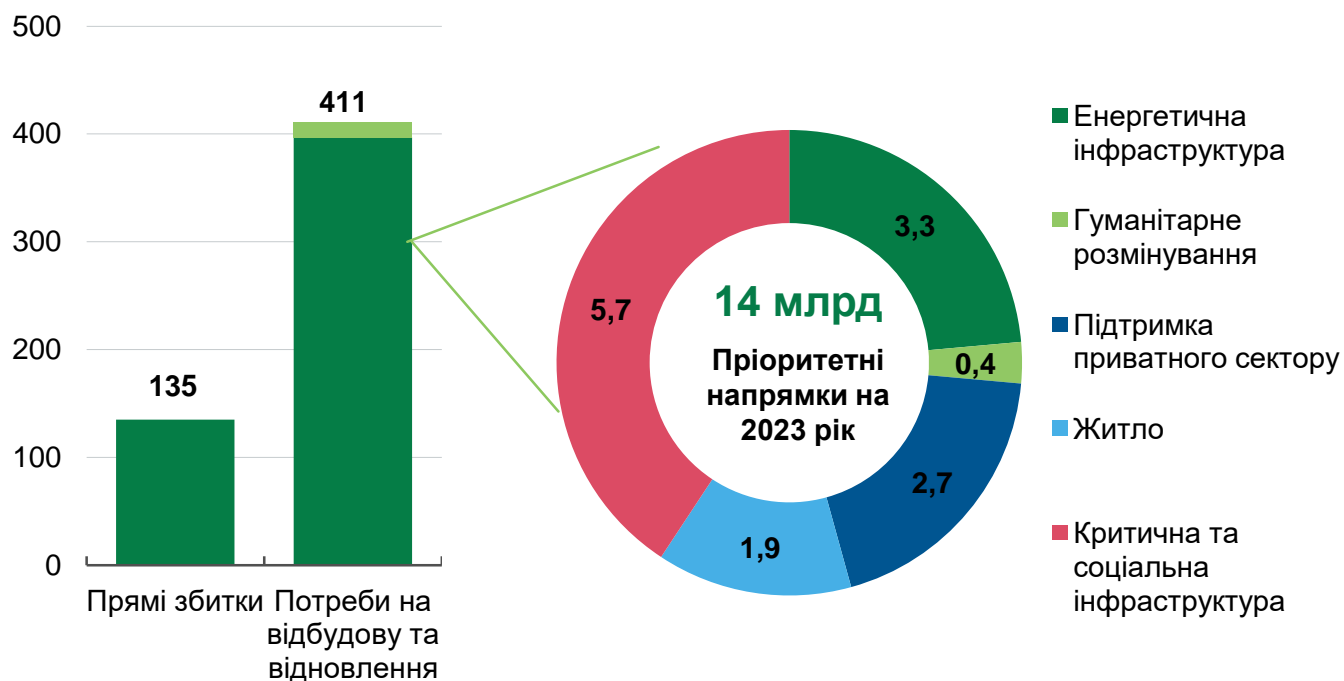
Грудень 2022



- У березні активними бойовими діями було охоплено десять областей та місто Київ, які у 2021 році виробляли близько 55% ВВП
- Наприкінці 2022 року окупованими залишалися регіони, які раніше виробляли 10–12% ВВП

Утім, економічні втрати, спричинені війною, є величезними

Оцінка потреб на відновлення та відбудову*, млрд дол. США

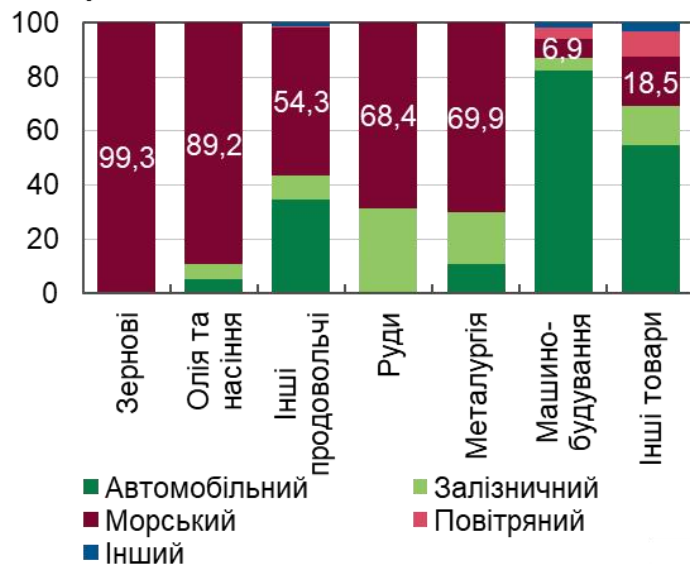


* Станом на 24 лютого 2023 року.

Джерело: Швидка оцінка завданої шкоди та потреб на відновлення (Світовий банк, Європейська комісія, ООН, КМУ).

Блокування морських шляхів різко обмежило експорт, що, відповідно, негативно вплинуло на економічну активність

Експорт товарів за видами транспорту у 2021 році, %



Зміна транспортування експорту товарів у 2022 році



-55%



+3.4%



+32.4%

Зміна експорту товарів за окремими частинами світу у 2022 році

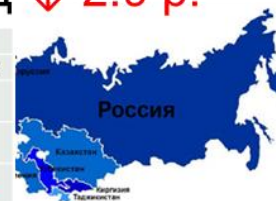
Європа +4.8%

СНД ↓ 2.9 р.



млн дол.	2021	2022
	2.1	4.7
	2.6	3.2
	1.7	3.0
	9.7	6.0

млн дол.	2021	2022
	0.0	0.0
	0.1	0.1
	0.2	0.1
	1.9	0.4



Джерело: ДМСУ.

- Попри певну переорієнтацію на західні кордони, автомобільний та залізничний транспорт, загалом експорт товарів впав на 35% у 2022 році
- Найглибшого падіння зазнав експорт металургії та продовольства

Азія ↓ 2.3 р.



млн дол.	2021	2022
	7.2	3.1
	4.0	2.4
	0.6	0.6
	7.0	1.3

Африка ↓ 2.6 р.



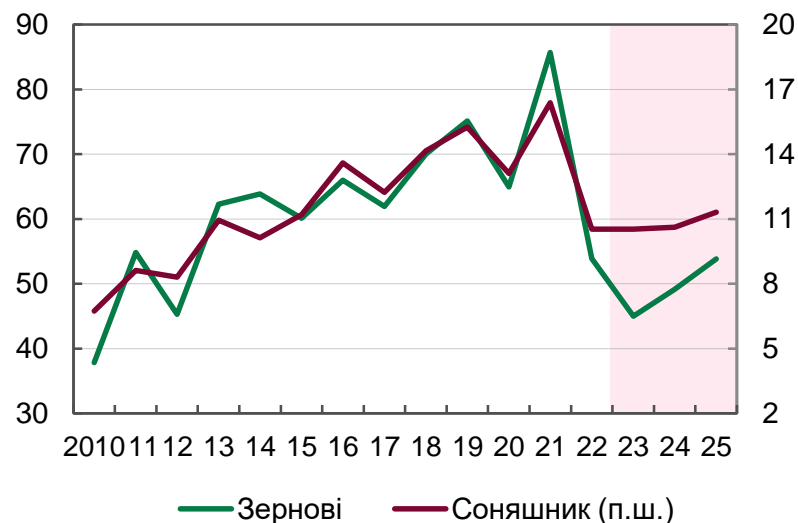
млн дол.	2021	2022
	3.0	1.3
	0.3	0.2
	0.0	0.0
	1.6	0.4

Окупація територій, активні бойові дії, логістичні складнощі та висока невизначеність зумовили різке падіння врожаїв

Врожаї основних культур, млн т

	Середнє 2016-2020	2021	2022	2022, % р/р
Пшениця	26.0	32.2	20.2	-37
Ячмінь	8.3	9.4	5.8	-39
Кукурудза	30.9	42.1	25.3	-42
Соняшник	13.7	16.4	10.5	-36
Ріпак	2.4	2.9	3.2	+9
Соя	3.8	3.5	3.7	+6
Цукрові буряки	12.4	10.9	9.0	-17

Урожай зернових та соняшнику, млн. т

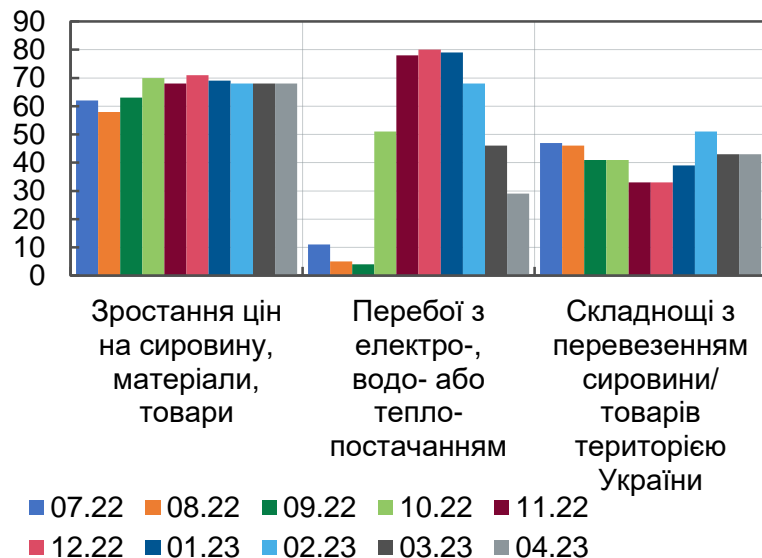


Джерело: ДССУ, МінАПК, розрахунки НБУ.

- Врожай зернових у 2022 році виявився на 40% меншим порівняно з рекордним 2021 роком
- Під врожай 2023 року посівні площі озимих на 25% менші порівняно із зібраними у 2022 році. Сівба ярих культур ще триває (кукурудзи, сої, соняшнику), але їх площі також можуть бути нижчими, ніж у 2022 році
- Невизначеність, бойові дії, заміновані площі, складний фінансовий стан с/г виробників, та зменшення врожайності через вірогідне менші обсяги внесених добрив, засобів захисту рослин тощо зумовлять подальше скорочення врожаю зернових у 2023 році на 15%, за припущеннями НБУ

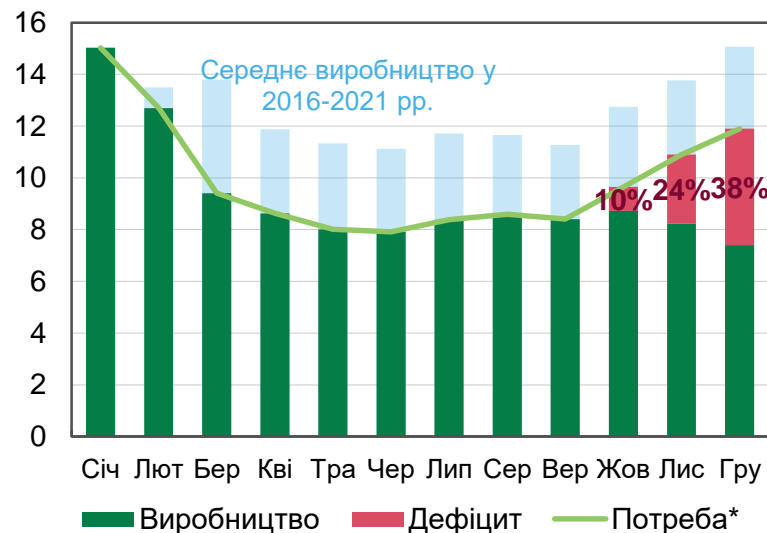
Наприкінці року однією з основних проблем бізнесу стали перебої з постачанням е/е, водопостачанням та зв'язком

Найважливіші проблеми для опитаного бізнесу, % відповідей



Джерело: ІЕД.

Виробництво та потреба споживання е/е у 2022 році*, ТВт годин



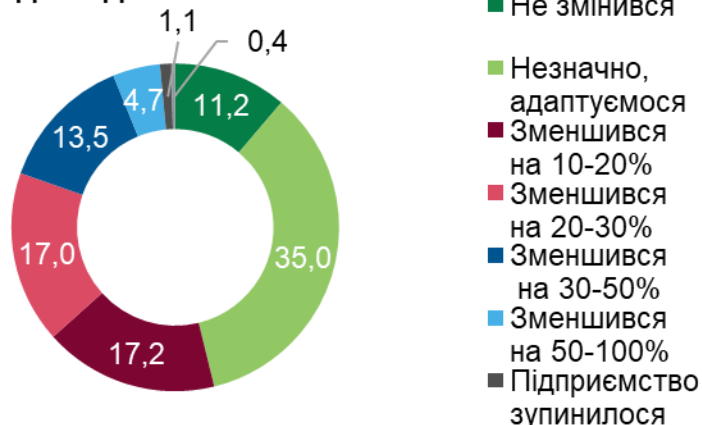
* Потреба, грудень – оцінки НБУ.

Джерело: Укренерго, розрахунки НБУ.

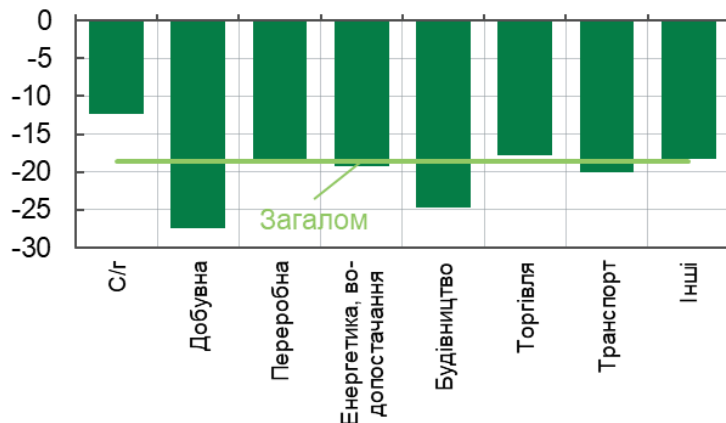
- Масовані та цілеспрямовані атаки рф на енергетичну інфраструктуру України наприкінці восени 2022 року спричинили формування значного дефіциту електроенергії в системі
- За нашими оцінками дефіцит е/е становив близько 25% у середньому в IV кв., проте в грудні перевищував 35%

На дефіцит е/е найгостріше реагувала промисловість та будівництво...

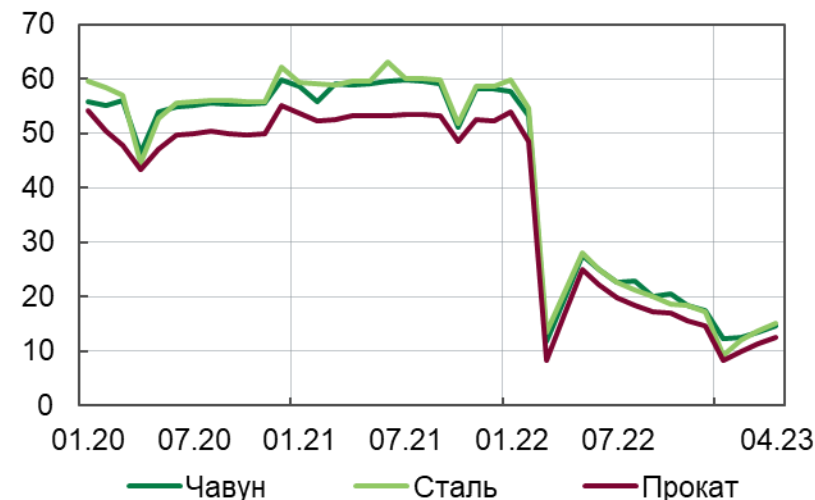
Зміна обсягу випуску продукції/надання послуг у зв'язку із віяловими відключеннями е/е, %
відповідей



Середня зміна* обсягу випуску продукції/надання послуг у зв'язку із віяловими відключеннями е/е за видами діяльності в листопаді 2022 року, %



Середньодобове виробництво сталі, чавуну, прокату, тис. т



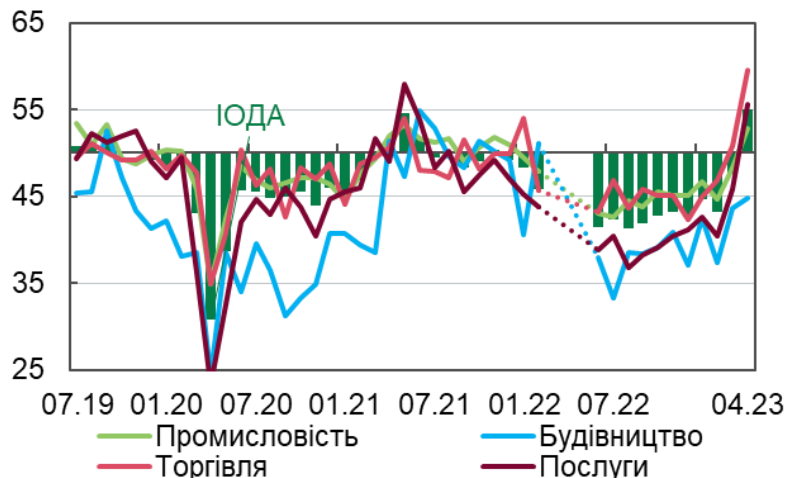
Джерело: Укрметалургпром.

- Перебої з е/е через позначилися зокрема на:
 - харчовій промисловості (в-во [олії](#), [борошна](#) та [молочної продукції](#))
 - металургії (додатково до вже наявних проблем з експортом)
 - разом з меншим попитом з боку металургії стримували [роботу залізородних шахт](#)
 - [роботі газовидобувних підприємств](#)
- Натомість потреби в ремонті та відновленні підтримали [в-во енергетичного обладнання](#)

* Розраховано як зважене середнє за усіма відповідями. респондентів. Джерело: опитування НБУ.

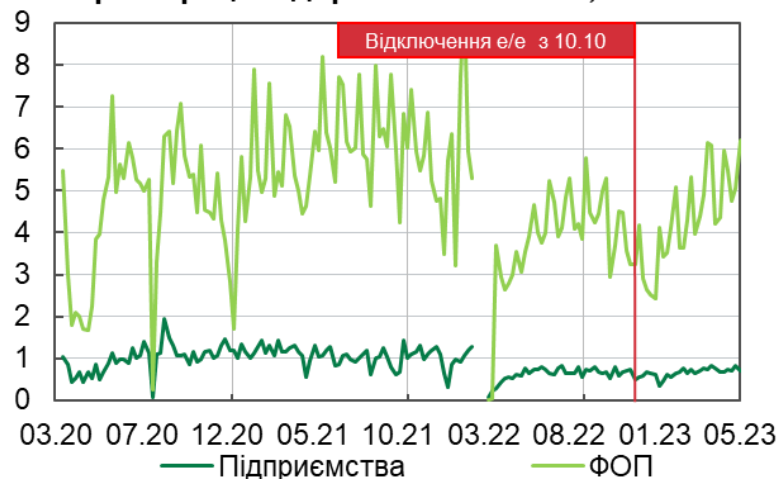
...тоді як сектори послуг порівняно швидше адаптувалися, зокрема завдяки закупівлі генераторів

Індекс очікувань ділової активності (ІОДА)*, с/с, п.



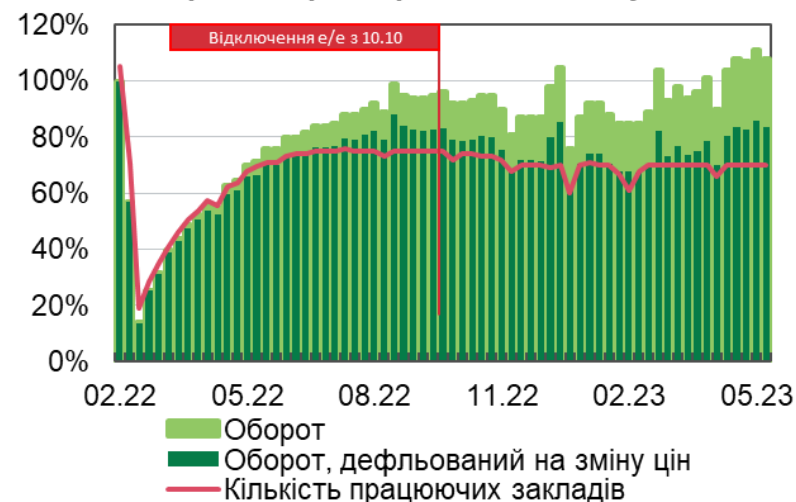
*Опитування не проводилося з березня по травень 2022 року. Джерело: НБУ.

Нові реєстрації підприємств та ФОП, тис.



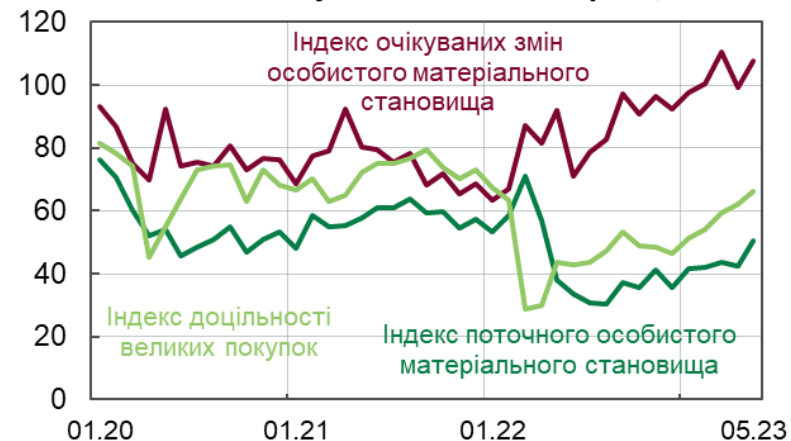
Джерело: opendatabot.ua.

Показники роботи ресторанного бізнесу, %



Джерело: ДССУ, Poster, розрахунки НБУ.

Компоненти індексу споживчих настроїв, п.

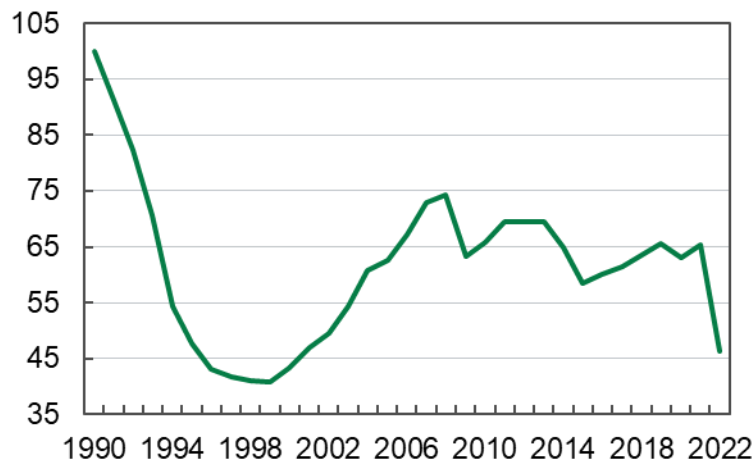


З березня 2023 року метод опитування змінено з віч-на-віч на телефонні інтерв'ю.

Джерело: Info Sapiens.

Як наслідок, у 2022 році економіка України зазнала найглибшого падіння за історію

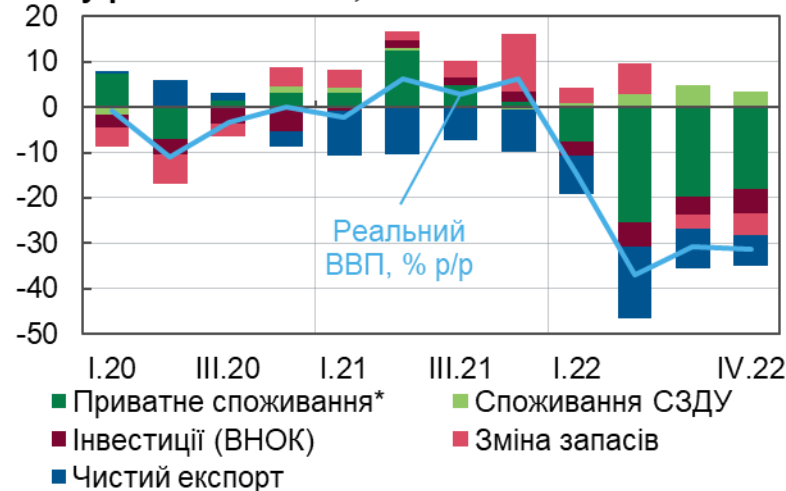
Зміна реального ВВП, %



З 2010 року – без тимчасово окупованої АР Крим, з 2014 року – без тимчасово окупованих частин Донецької та Луганської областей.

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Внески категорій кінцевого використання в річну зміну реального ВВП, в. п.

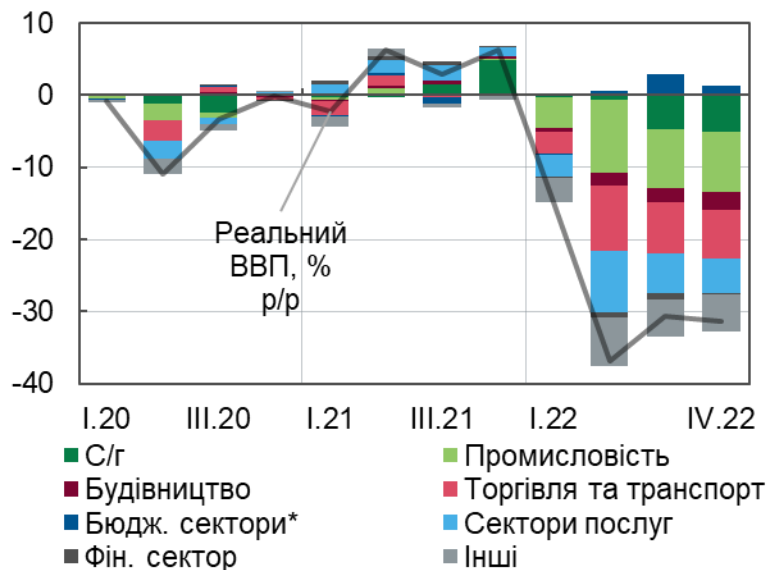


* Включає кінцеві споживчі витрати ДГ та некомерційних організацій, що обслуговують ДГ.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

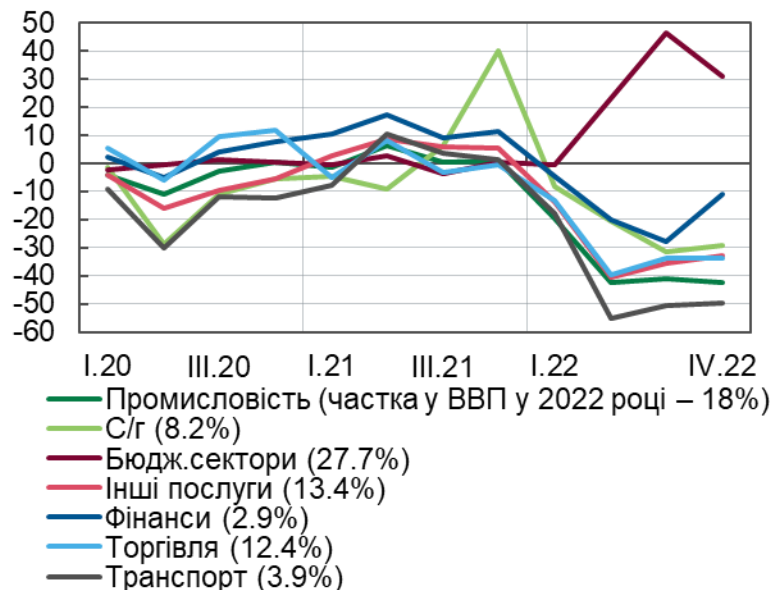
- Реальний ВВП у 2022 році впав на 29.1%. Спад реального ВВП був найглибшим за історію України, а рівень ВВП повернувся до початку 2000-х років
- Суттєво змінилася і структура економіки, зокрема значно зросла роль державного сектору. Державне фінансування також підтримало інвестиції, які, втім, суттєво скоротилися в умовах високих ризиків та погіршення фінансового стану підприємств
- Зменшення доходів ДГ очікувано зумовило спад приватного споживання. На відміну від інших років, значний від'ємний внесок чистого експорту був сформований глибоким падінням експорту через блокування морських портів та пошкодження виробничих потужностей

Через наслідки війни скоротилася ВДВ усіх видів діяльності, крім безпеки та оборони

Внески видів діяльності в річну зміну ВВП, в. п.



ВДВ за групами видів діяльності, % р/р

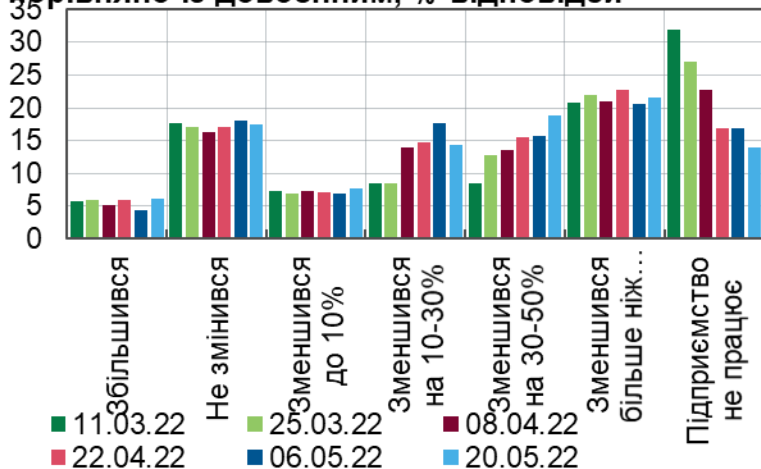


* Бюджетні сектори включають державне управління й оборону, обов'язкове соціальне страхування; освіту; охорону здоров'я та надання соціальної допомоги. Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

- Значний від'ємний внесок генерувало с/г, відображаючи менші врожаї
- Спад у промисловості зумовлений руйнуванням потужностей та інфраструктури, логістичними обмеженнями, насамперед для експорту, скороченням внутрішнього споживчого та інвестиційного попиту, а наприкінці року – дефіцитом е/е. Логістичні обмеження зумовили і спад транспорту, а слабкий споживчий попит – торгівлі
- Найглибшим виявилось падіння у будівництві через спад інвестицій
- Меншими темпами скорочувався фінансовий сектор завдяки забезпеченню безперебійності платежів, ІТ – дистанційній роботі та релокації підприємств, освіти та охорони здоров'я – завдяки бюджетному фінансуванню

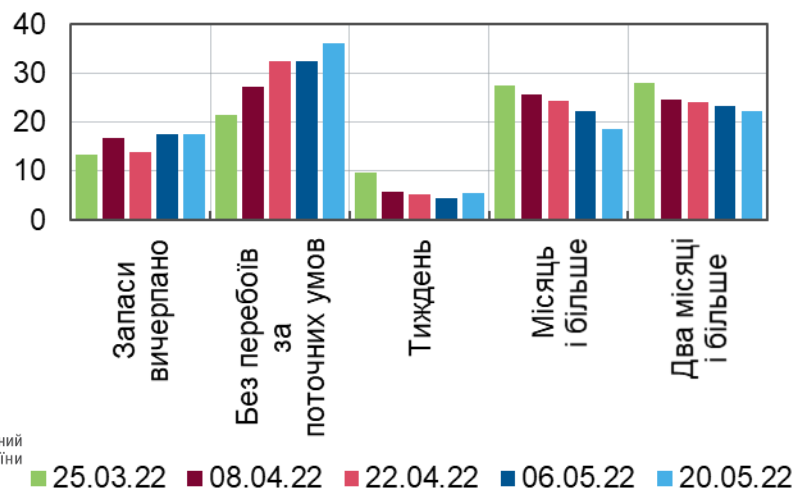
Утім, падіння у 2022 році було меншим, ніж очікувалося на початку вторгнення, завдяки вищій адаптації бізнесу та ДГ

Зміна рівня завантаженості потужностей порівняно із довоєнним, % відповідей



Джерело: НБУ.

Період, на який вистачить запасу міцності для роботи (сировини, персоналу, комплектуючих, фінансів, енергоресурсів), % відповідей



Зміна обсягу випуску продукції/надання послуг зв'язку із відключеннями е/е, % відповідей

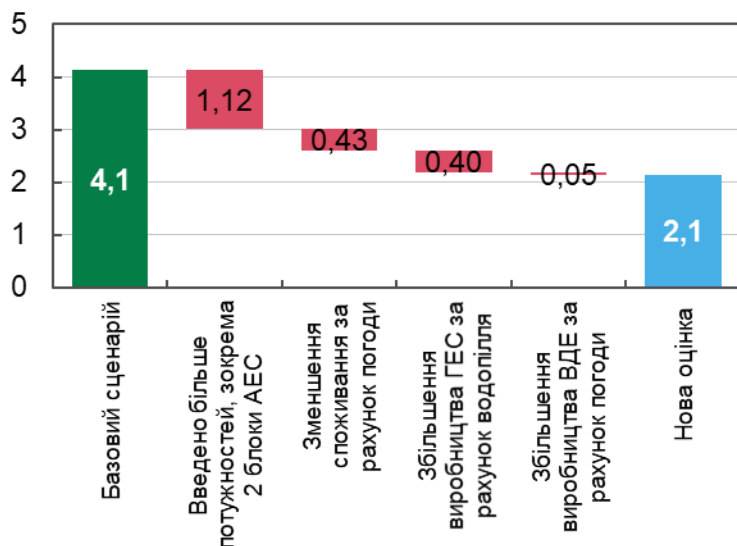


Джерело: НБУ.

- Адаптацію підприємств підтримало звільнення територій та налагодження логістики: якщо на початку вторгнення повністю зупинили роботу майже третина підприємств, то наприкінці травня – лише 14%. Вже у травні 36% респондентів повністю адаптувалися до воєнних умов
- Швидше за наші очікування відбулася і адаптація до перебоїв енергопостачання завдяки закупівлі засобів автономного енергоживлення, імпорту е/е окремими великими підприємствами, переходу на нічні зміни тощо

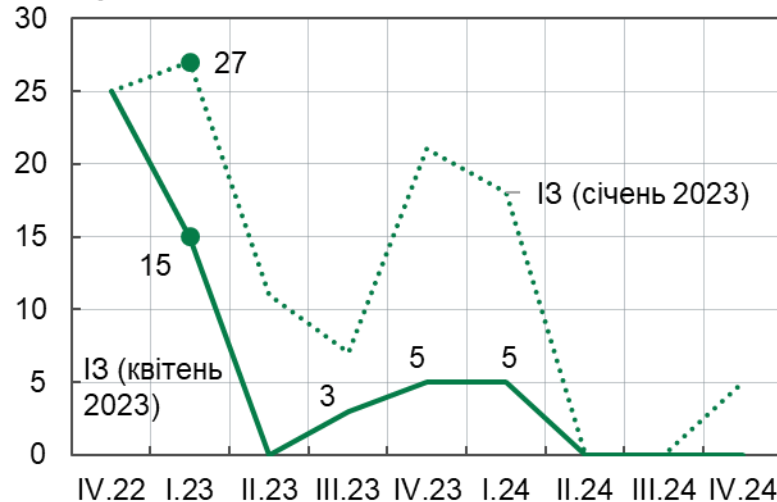
Ситуація в енергетиці виявилася значно кращою, ніж очікувалося. Утім, дефіцит повернеться влітку

Дефіцит потужностей у I кв. 2023 року, ГВт



Джерело: оцінки НБУ.

Припущення щодо дефіциту е/е потужностей в енергосистемі, %

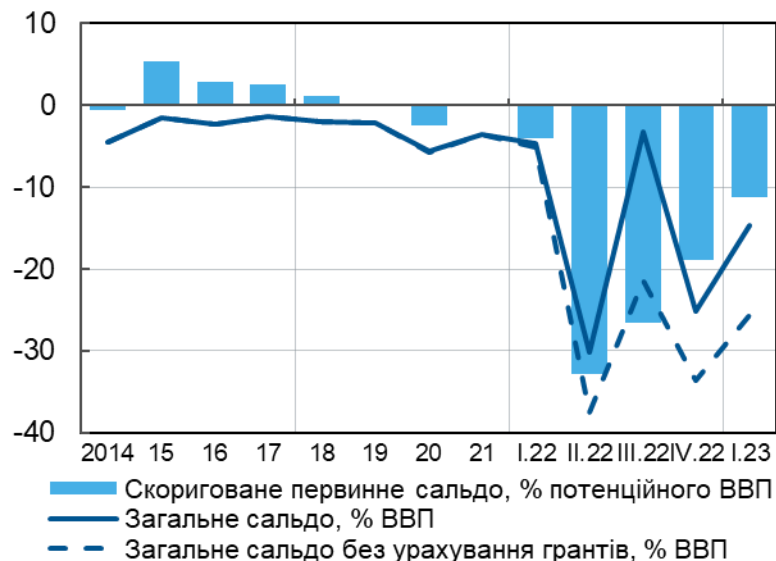


Джерело: розрахунки НБУ.

- За оцінками НБУ на основні наявних даних Укренерго та за припущення про локалізовані дефіцити та швидке відновлення постачання в постраждалих регіонах після атак у березні, дефіцит е/е в I кв. 2023 року оцінено у 15%, значно менше, ніж у базовому сценарії січневого прогнозу:
 - вища за кліматичну норму температура в лютому (майже на 2°C)
 - швидше відновлення та ремонти. У лютому запущено два енергоблоки разом з ремонтом електромереж, що дало змогу збільшити потужність виробництва, хоча березневі обстріли дещо зменшили цей ефект
 - нехарактерне для зими водопілля сприяло збільшенню генерації ГЕС/ГАЕС
 - незначний ефект також мала також ясна погода за рахунок збільшення генерації електроенергії з відновлювальних джерел

Вагому підтримку економіці надала ультра м'яка фіскальна політика...

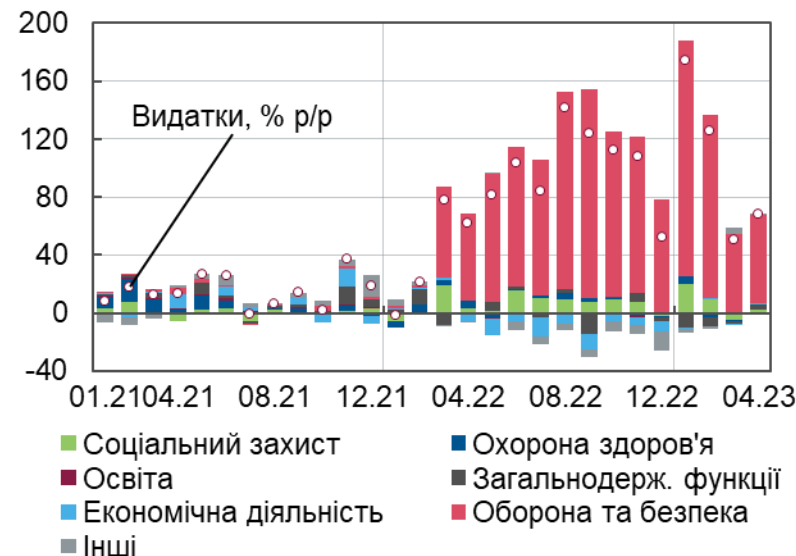
Сальдо сектору загальнодержавного управління* за різними вимірами



*Загальне сальдо – сальдо зведеного бюджету з урахуванням позичок з ЄКР, наданих ПФ. Циклічно скориговане первинне сальдо – різниця між с/с доходами, у структурі яких податкові надходження коригуються на циклічні зміни ВВП, та с/с первинними видатками. З доходів вираховано одноразові надходження. Від'ємне значення означає м'яку політику.

Джерело: ДКСУ, ДССУ, МФУ, розрахунки НБУ.

Внески в річну зміну видатків державного бюджету, в. п. (функціональна класифікація)

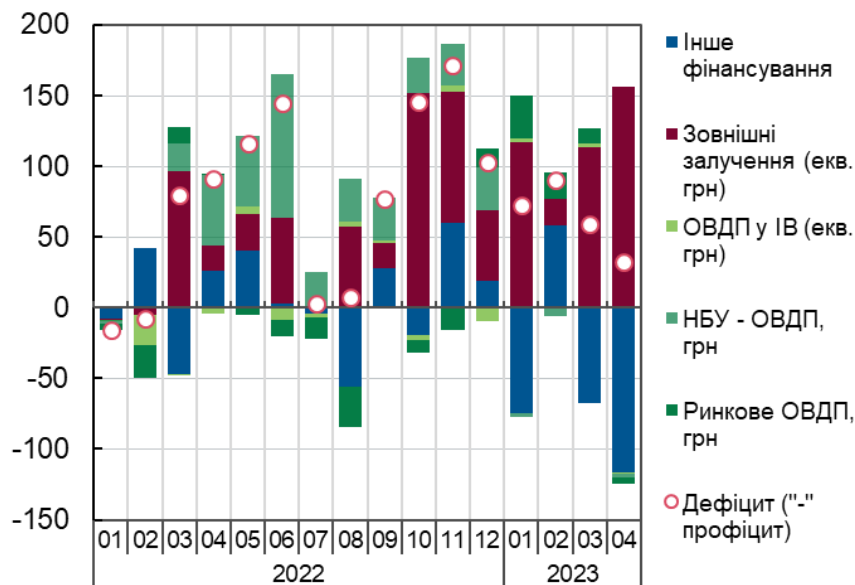


Джерело: ДКСУ, розрахунки НБУ.

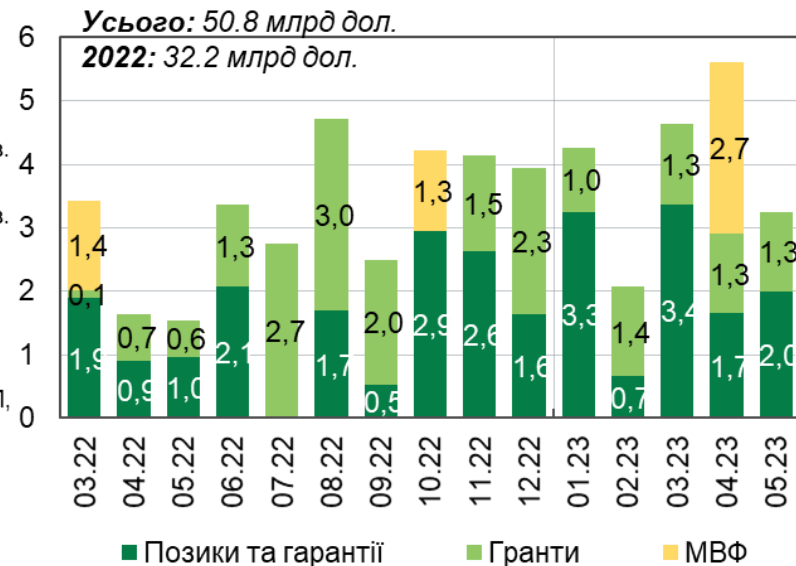
- Первинний дефіцит, скоригований на циклічну позицію економіки, від початку вторгнення стрімко розширився та залишається значним. Дефіцит зведеного бюджету без урахування грантів у доходах сягнув рівня понад 25% ВВП у 2022 та I кв. 2023 року за оцінкою НБУ
- Такий значний дефіцит – насамперед результат значних потреб сектору оборони та безпеки (що становлять 66% видатків державного бюджету)

... що стало можливим завдяки фінансовій підтримці міжнародних партнерів та тимчасово НБУ

Фінансування* дефіциту державного бюджету, млрд грн



Міжнародна фінансова допомога з початку повномасштабної війни*, млрд дол.



* Чисті залучення. Інше фінансування – активні операції (зокрема включає зміну обсягів бюджетних коштів) та приватизація.

Джерело: ДКСУ, МФУ, розрахунки НБУ.

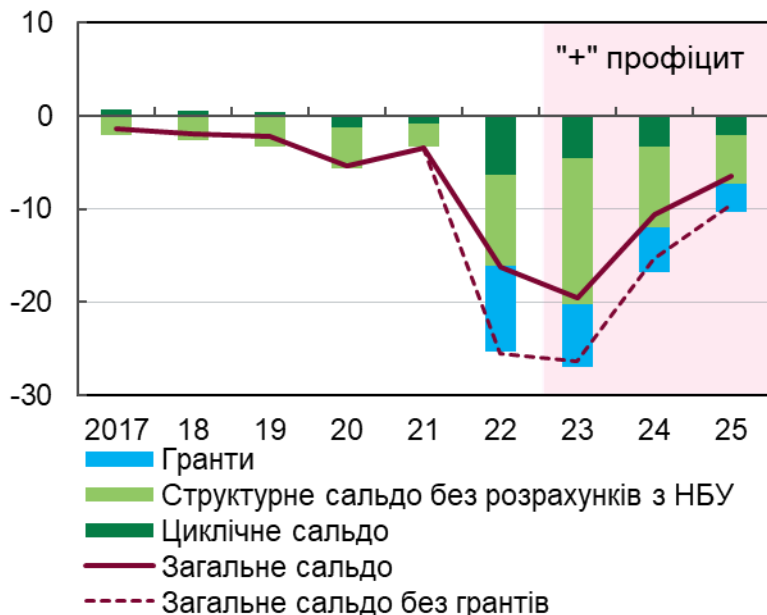
* Станом на 31 травня.

Джерело: дані з відкритих джерел, Мінфін, НБУ.

- Ключовим джерелом фінансування бюджетних потреб є міжнародна допомога, яка надходить як у вигляді грантів, так і кредитів:
 - у 2022 році отримано понад 32 млрд дол. США та 18.5 млрд дол. США у поточному році
- НБУ розпочав монетизацію дефіциту зокрема через неритмічність зовнішньої фінансової допомоги на початку війни. Обсяг викупу ОВДП НБУ становив узгоджені 400 млрд грн та з другої половини року здійснювався в погодженому з Мінфіном обсязі у 30 млрд грн на місяць
- У 2023 році монетарне фінансування не застосовувалося

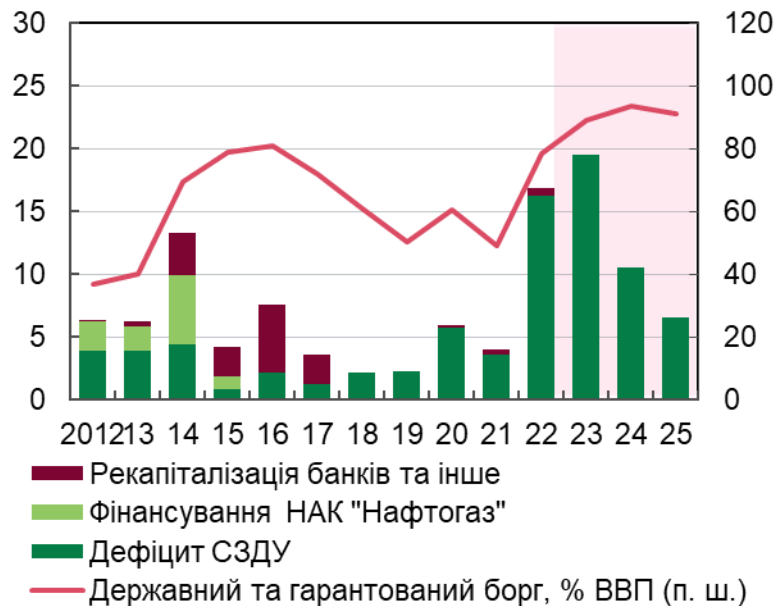
Дефіцит бюджету залишиться суттєвим з огляду на потреби сектору безпеки, соціальної підтримки та потреби відновлення

Сальдо зведеного бюджету, % ВВП



Джерело: МФУ, ДССУ, розрахунки НБУ.

Широкий дефіцит СЗДУ і державний та гарантований державою борг, % ВВП

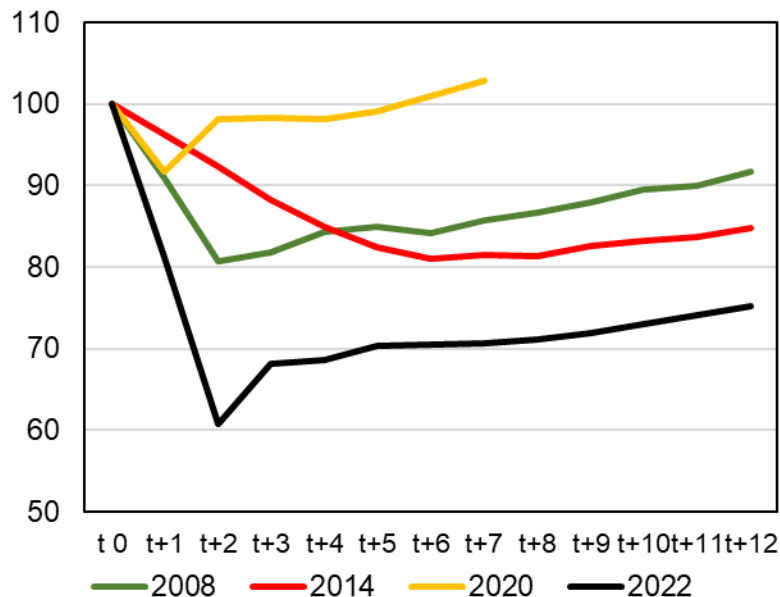


Джерело: МВФ, ДКСУ, МФУ, розрахунки НБУ.

- **Фіскальна політика залишається надм'якою.** Дефіцит зведеного бюджету у 2023 р. розшириться через значні потреби для забезпечення обороноздатності країни. **Надалі дефіцит скорочуватиметься, але залишатиметься значним**
- **Міжнародна допомога залишатиметься ключовим джерелом фінансування бюджетних потреб,** хоча її обсяги на прогностному горизонті поступово зменшуватимуться. Водночас зростатиме частка внутрішніх запозичень
- **Відношення боргу до ВВП** продовжить зростати через високі потреби у фінансуванні на тлі поступового скорочення грантової підтримки

ВВП зростатиме на тлі ліпшої ситуації в енергетиці, зниження безпекових ризиків, відкриття портів та м'якої фіск. політики

Реальний ВВП під час різних криз, індекс (квартал перед кризою = 100)



t0= 4 кв. 2008; 4 кв. 2013; 1 кв. 2020; 4 кв. 2021.

Для 2022: з t+4 – прогноз НБУ (квітень 2023)

Джерело: ДССУ, оцінки та розрахунки НБУ.

Реальний та потенційний ВВП, с/с, у постійних цінах 2016 року



Джерело: ДССУ, оцінки та розрахунки НБУ.

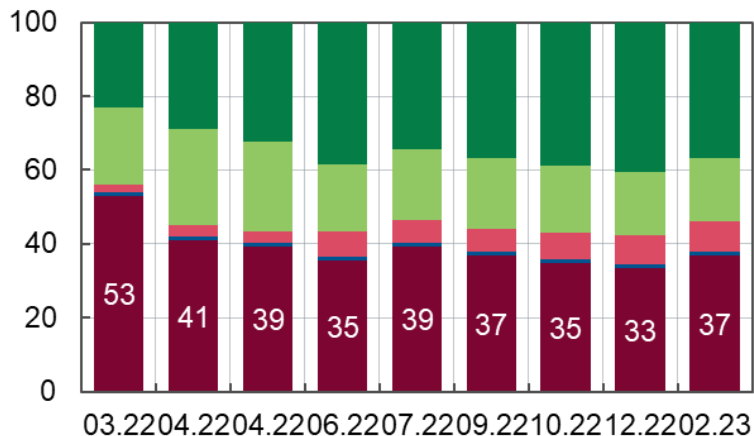
- У квітневому макропрогнозі оцінку зростання реального ВВП у 2023 році покращена до **2.0%** через стрімке скорочення дефіциту е/е, поліпшення умов торгівлі та нарощування бюджетних видатків
- Із наступного року відновлення економіки пришвидшуватиметься завдяки зниженню безпекових ризиків та повоєнній відбудові. Але від'ємний розрив ВВП зберігатиметься на всьому прогнозному горизонті через послаблення конкурентоздатності під час війни та тривале збереження викликаних війною структурних диспропорцій на ринках товарів і послуг, праці та капіталу, що гальмуватимуть відновлення сукупного попиту



Ринок праці

Війна мала значний негативний вплив на зайнятість

Поточний статус зайнятості тих, хто мав роботу до 24.02.2022, % відповідей

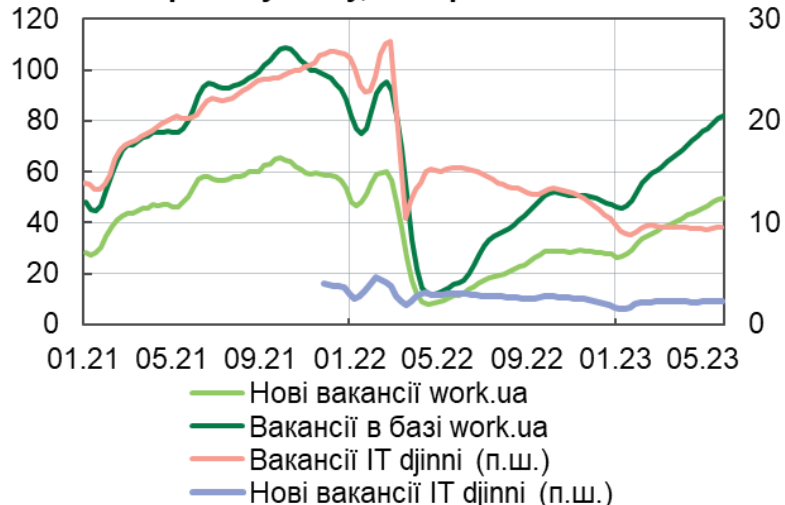


- Працюю у звичайному режимі
- Працюю частково
- Працюю на новій роботі
- Інше
- Не працюю

Джерело: Рейтинг.

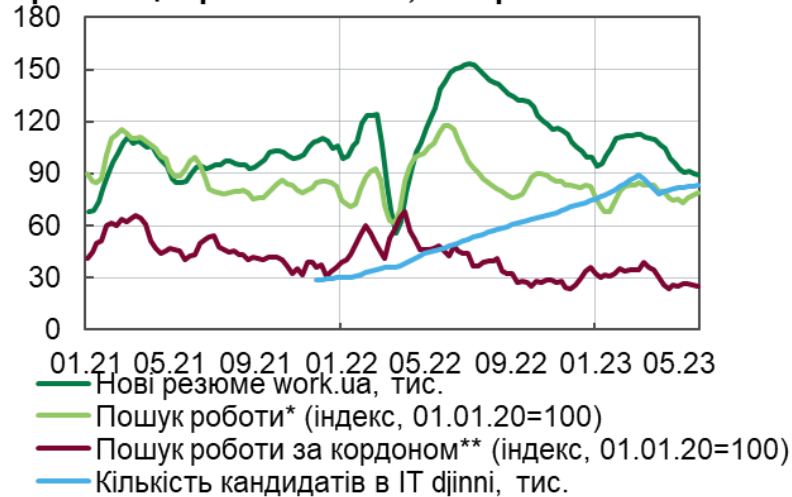
- На початку повномасштабного вторгнення, за опитуваннями, стрімко зросла частка тих, хто втратив роботу.
- В подальшому завдяки відновленню економіки та ринку праці частка тих, хто повернувся до своєї роботи або знайшов нову, зросла, але не відновилася до рівня повномасштабного вторгнення

Попит на робочу силу, чотиритижнева плинна



Джерело: work.ua, opendatabot, розрахунки НБУ.

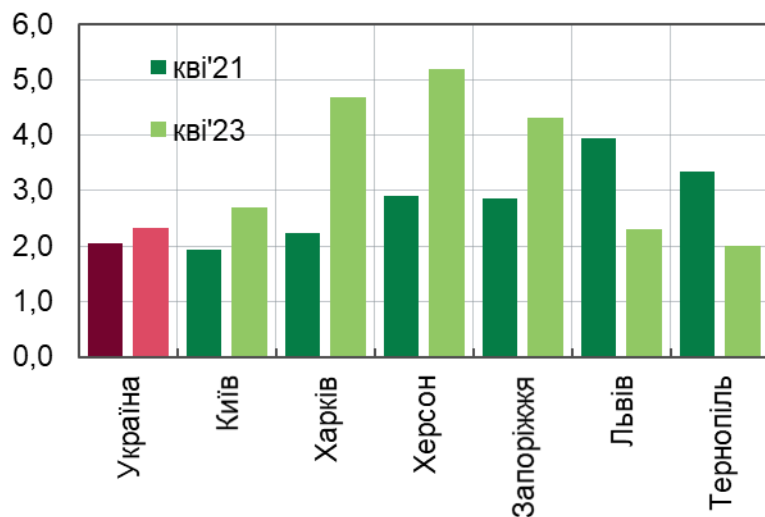
Пропозиція робочої сили, чотиритижнева плинна



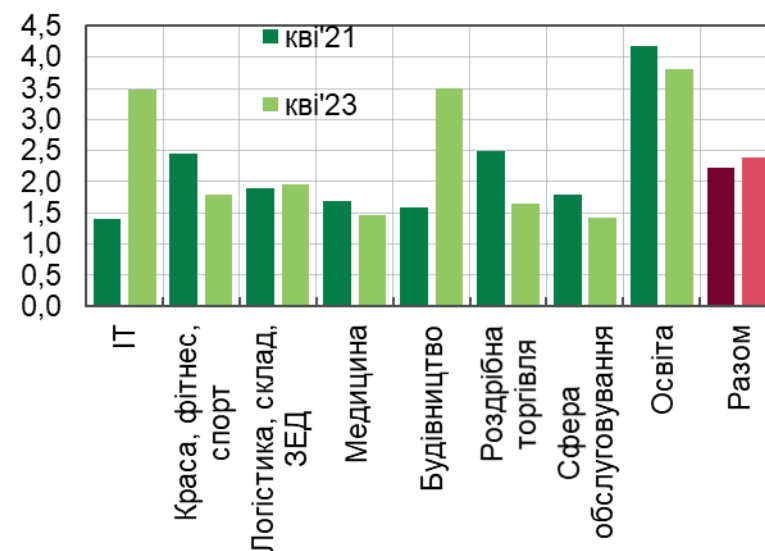
Джерело: work.ua, opendatabot, Google Trends, розрахунки НБУ.

Регіональні та професіональні диспропорції посилилися порівняно з довоєнним часом

Навантаження на одну вакансію в окремих регіонах, од.



Навантаження на одну вакансію за окремими спеціальностями, од.

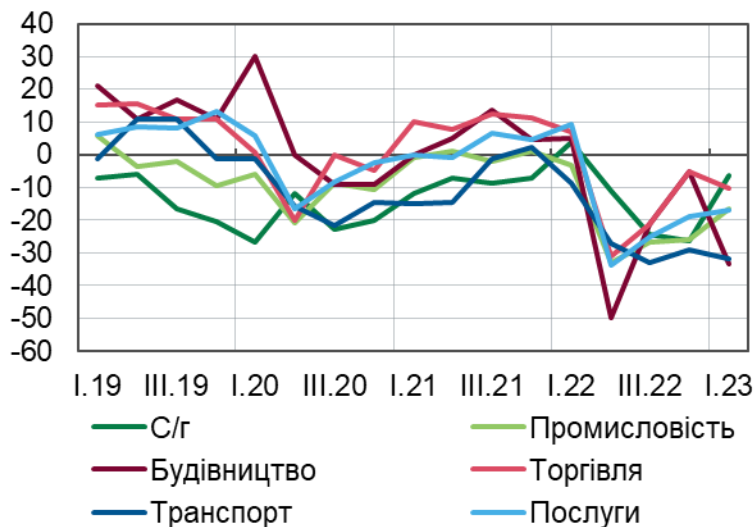


Джерело: work.ua, розрахунки НБУ.

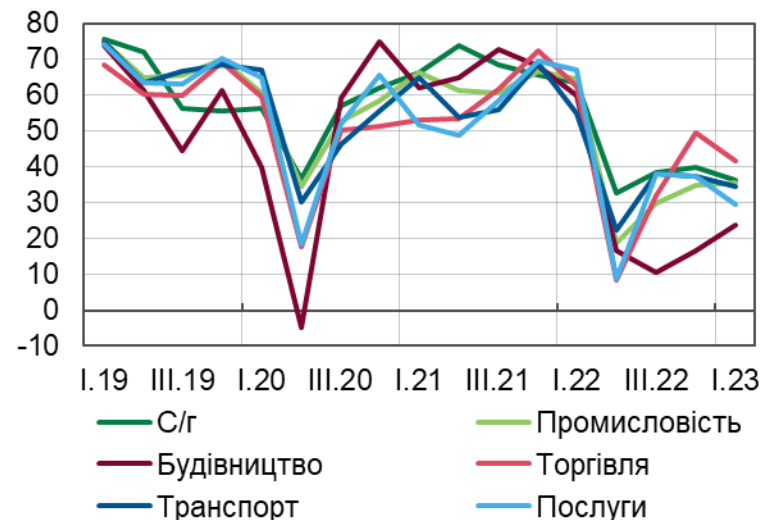
- Посилення диспропорцій як за регіонами, так і професіями пояснюється змінами у структурі економіки через наслідки війн та значною міграцією населення (внутрішньою і зовнішньою)
- Це може бути ознакою, що безробіття набуває характеристик структурного

Попри поступове відновлення приватний сектор залишається обережним в оцінках щодо нарощення зайнятості та зарплат

Очікування щодо зміни кількості працівників у наступні 12 міс. за видами діяльності (баланс відповідей), %



Очікування щодо зміни витрат на оплату праці 1 найманого працівника у наступні 12 міс. за видами діяльності (баланс відповідей), %

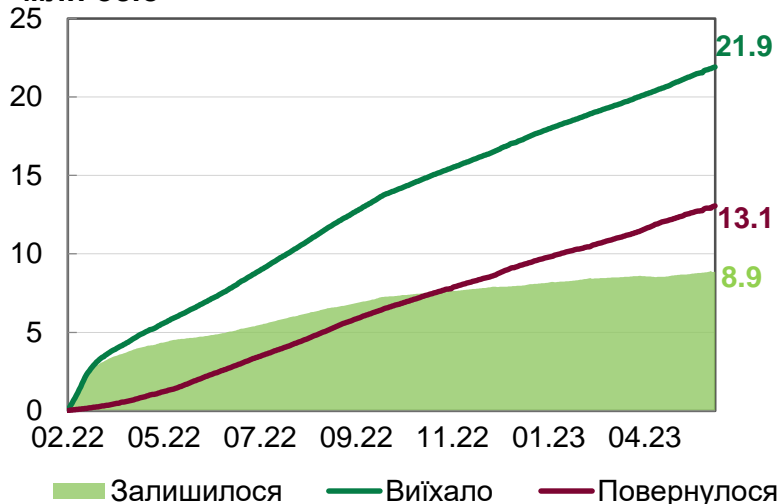


Джерело: НБУ.

- На початку повномасштабної війни багато підприємств, за опитуванням НБУ, надавало працівникам додаткові виплати/матеріальну допомогу тощо, намагаючись утримати персонал з огляду на високу невизначеність
- За опитуванням ЄБА, у 2023 році більшість (61%) не планує змінювати зарплати, 28% планують підвищення

Кількість мігрантів за кордоном поступово зростає, збільшується частка тих, хто не планує повертатися

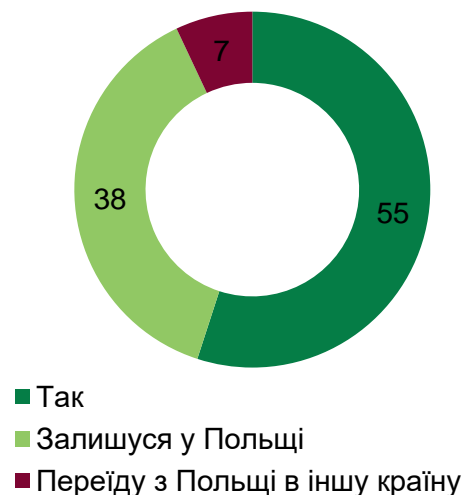
Кількість громадян, що перетнули кордон, млн осіб



Джерело: [UNHCR](https://www.unhcr.org/).

- Після стрімкого зростання на початку повномасштабного вторгнення, кількість біженців стабілізувалася. Так, за даними ООН, поза межами України станом на травень 2023 року перебуває близько 9 млн осіб, з них 5 млн мають статус тимчасового захисту в ЄС. За даними МОМ, в Україні наразі близько 5 млн ВПО, серед них переважають мешканці сходу
- Все більше українців успішно адаптуються до життя за кордоном: за опитуванням ООН, частка мігрантів, які працюють, зросла з 32% (у серпні-вересні 2022 року) до 40% (у грудні 2022 року – січні 2023 року), частка тих, хто орендує житло, збільшилася з 27% до 45%, а частка безробітних скоротилася з 33% до 19%
- Тому схильність мігрантів до повернення, на жаль, знижується: у березні 2023 року 45% опитаних мігрантів у Польщі (17% у жовтні 2022 року) не планували повертатися, а серед тих, хто планує, більшість (82%) повернуться лише після війни
- Отже, ризики від нестачі робочої сили для повоєнного відновлення суттєво посилюються (за оцінками Мінекономіки, Україна потребуватиме 4.5 млн осіб додаткової робочої сили)

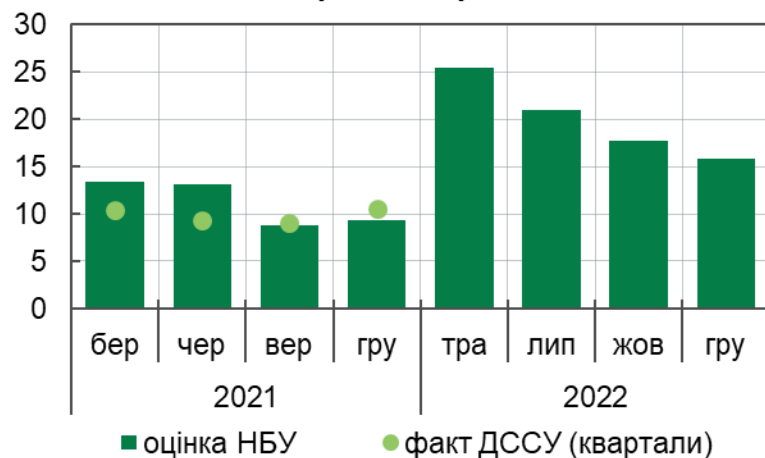
Чи плануєте повертатися в Україну?, % відповідей



Джерело: Gremi Personal (березень 2023 року).

Рівень безробіття різко збільшився у 2022 році, проте вже в другому півріччі почало поступово знижуватися

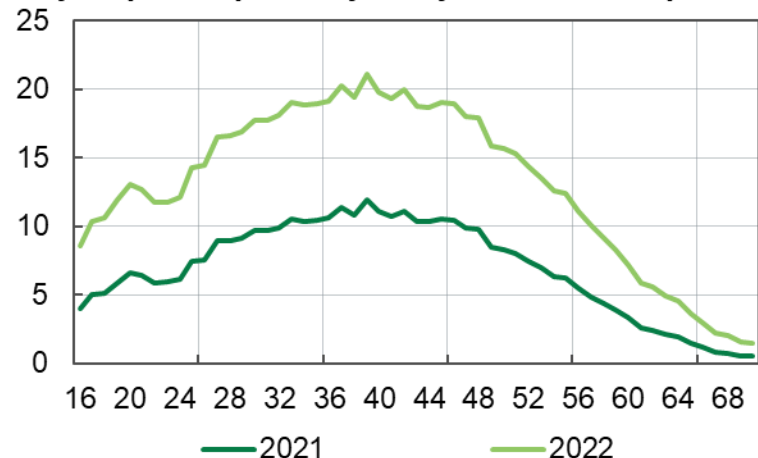
Оцінка рівня безробіття у 2021 та 2022 роках згідно даних InfoSapiens, % робочої сили



Джерело: оцінки НБУ.

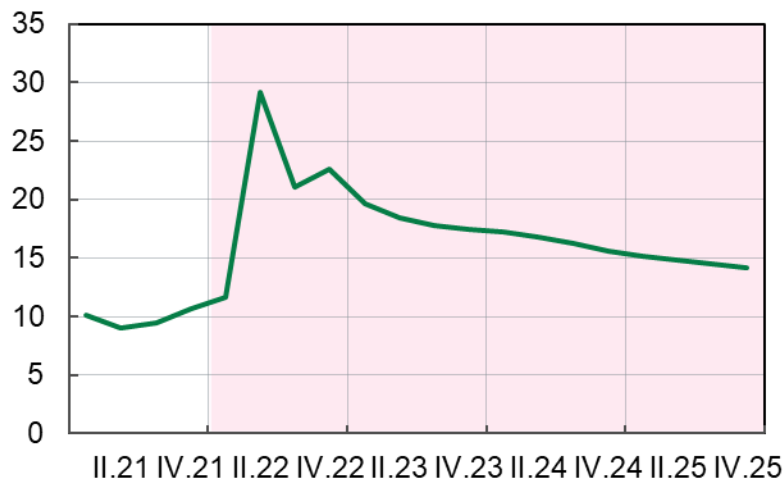
- **Прямий ефект повномасштабного вторгнення – збільшення імовірності стати безробітним на 9 в.п. у травні 2022 в порівнянні з груднем 2021 року.** Водночас, перебування на сході та півдні України зумовили вищі оцінки на 27 в. п. та 13 в. п. відповідно в травні 2022 року порівняно з груднем 2021 року. Звільнення територій мало безпосередній і відчутний вплив на зниження імовірності стати безробітним в усіх регіонах
- **На прогностичному горизонті зайнятість поступово зростатиме разом з активізацією економічної діяльності.** Проте, диспропорції на ринку праці зберігатимуться, тому безробіття залишатиметься вищим за довоєнний рівень

Імовірність стати безробітним в залежності від віку за решти рівних умов у 2021 та 2022 роках, %



Джерело: оцінки НБУ.

Безробіття (МОП), %, с/с



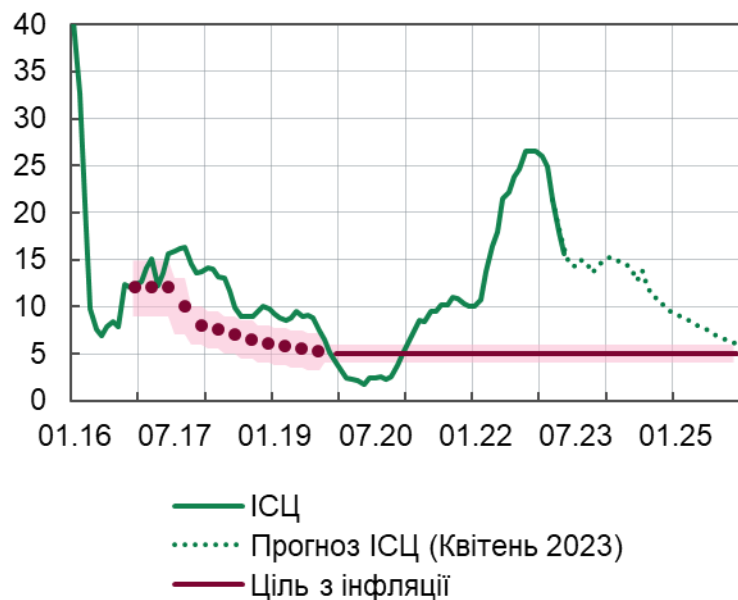
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.



Інфляція

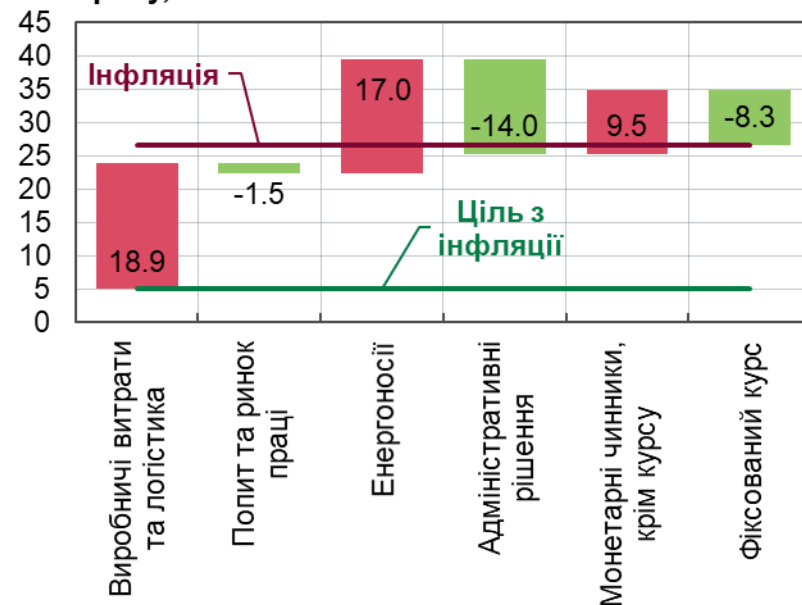
Попри повномасштабну війну, у 2022 році вдалося уникнути неконтрольованого прискорення інфляції

Індекс споживчих цін в Україні, % р/р



Джерело: розрахунки НБУ.

Декомпозиція відхилення інфляції від цілі в грудні 2022 року, в.п.

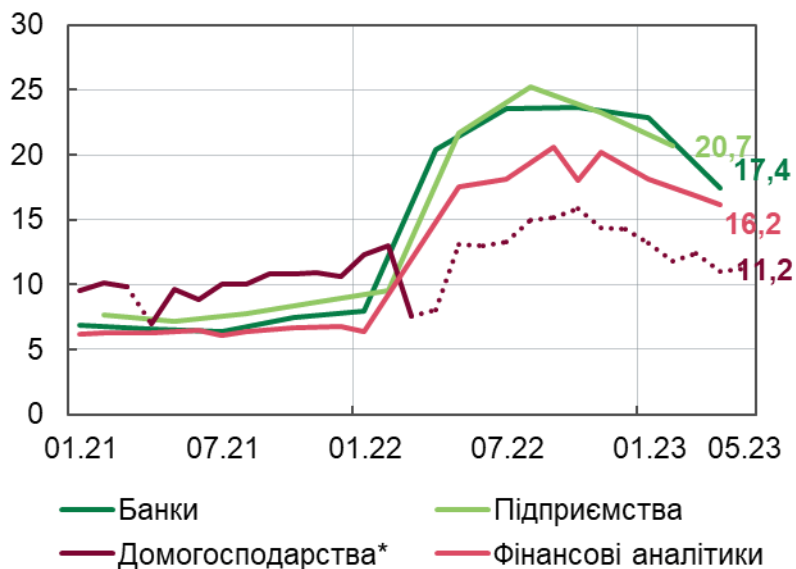


Джерело: розрахунки НБУ.

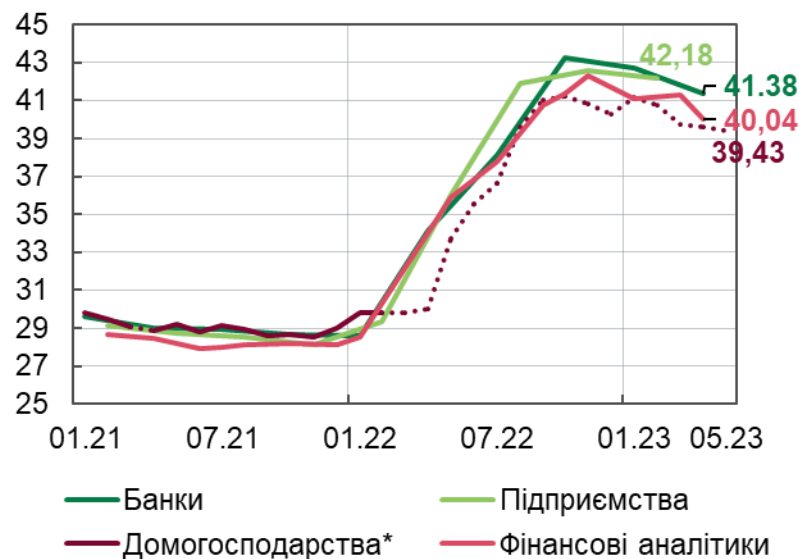
- **Зростання споживчих цін за підсумками 2022 року було порівняно помірним** (ІСЦ зріс на 26.6% р/р) завдяки успішним діям українських сил оборони, комплексу антикризових заходів НБУ та уряду, а також підтримці міжнародних партнерів
- **Важливу роль у збереженні контрольованості інфляційних процесів відіграла фіксація обмінного курсу гривні.** Підтримання курсової стійкості не лише безпосередньо стримало зростання собівартості товарів та послуг, але й пом'якшило фундаментальний ціновий тиск, позитивно впливаючи на інфляційні і курсові очікування громадян і бізнесу

Заходи НБУ сприяли поступовій стабілізації інфляційних очікувань у другому півріччі 2022 року

Інфляційні очікування на наступні 12 місяців, %



Курсові очікування на наступні 12 місяців, %

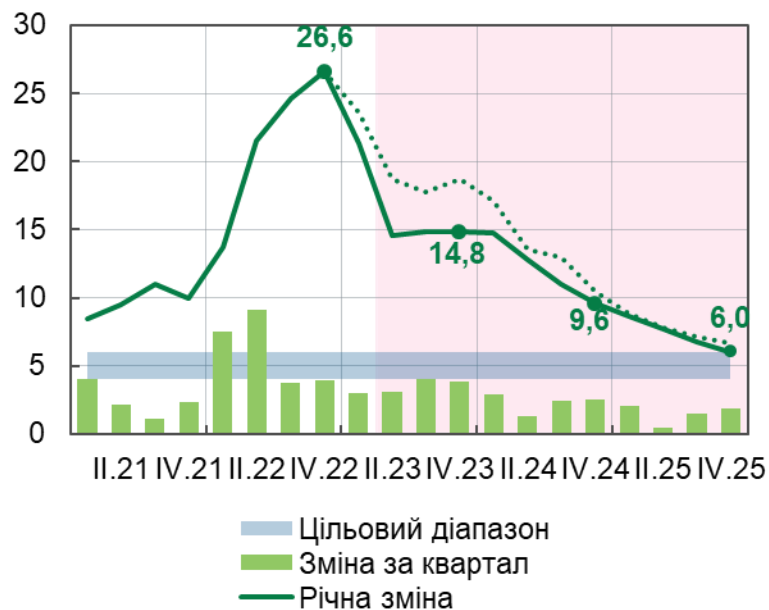


* Пунктирні лінії – зміна методу опитування на телефонне.
Джерело: НБУ, GfK Ukraine, Info Sapiens.

- Зростаюча інфляція та висока геополітична напруга спричинили погіршення ІО ще восени 2021 року. У результаті повномасштабного вторгнення очікування різко погіршилися
- Утім, вони не вийшли з-під контролю, а інфляційні очікування в цілому були нижчими чи близькими до інфляційних прогнозів НБУ, що свідчить про збереження прогнозованості та довіри до монетарної політики
- Фіксація обмінного курсу гривні, зниження обсягів монетизації бюджету, збереження незмінних тарифів на ЖКП, забезпечення жорстких монетарних умов та інші заходи НБУ сприяли поступовій стабілізації короткострокових наприкінці 2022 року та їх зниженню з початку 2023 року

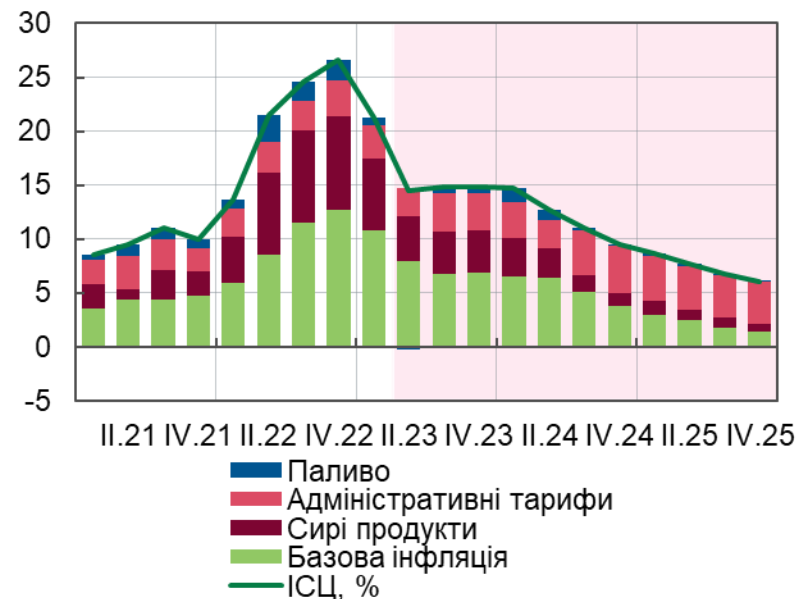
Інфляція знижуватиметься внаслідок жорсткої МП, поступового сповільнення світової інфляції та слабого попиту

Інфляція, р/р, %



Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ (пунктиром позначено січневий макропрогноз НБУ).

Внески в річну зміну ІСЦ, в.п



Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

- **Інфляція почала знижуватися з початку року стрімкіше, ніж очікувалося.** Цьому сприяли достатня пропозиція продовольства та пального, менший дефіцит електроенергії, поліпшення інфляційних очікувань в умовах зміцнення готівкового курсу гривні
- **Надалі інфляція продовжить знижуватися** під впливом дії жорстких монетарних умов, зниження світової інфляції та слабого попиту, **проте залишатиметься вище цільового діапазону** через наслідки війни та значні темпи зростання адміністративних цін і тарифів
- **Після очікуваного зниження безпекових ризиків, збільшення врожаїв та відновлення логістики дезінфляційні процеси пришвидшаться**

Підсумки

- Падіння економіки України у 2022 році внаслідок повномасштабної війни було найглибшим за всю історію України. Утім, воно було меншим, ніж очікувалося на початку вторгнення, завдяки високій здатності бізнесу та ДГ до адаптації, а також стійкості енергетичної системи
- З огляду на це та зростання обсягів очікуваної міжнародної допомоги Національний банк поліпшив прогноз зростання **ВВП у 2023 році – з маржинальних 0.3% до 2.0%**
- Суттєвих дефіцитів електроенергії надалі не передбачається, за винятком можливих локальних та ситуативних дефіцитів у другому півріччі через ремонтні роботи. Але стрімкішому відновленню економіки перешкоджатимуть збереження все ще високих безпекових ризиків, що пригнічують інвестиційні та споживчі настрої. Логістичні обмеження для експорту та слабкі темпи повернення вимушених мігрантів з-за кордону також стримуватимуть відновлення
- **У 2024 та 2025 роках очікується прискорення темпів економічного зростання до 4-6%** насамперед завдяки закладеному в прогноз **припущенню** щодо зниження безпекових ризиків з початку наступного року та все ще м'якій фіскальній політиці
- Завдяки послідовній монетарній політиці та фіксації курсу **НБУ вдалося зберегти контроль за інфляційною динамікою, попри повномасштабну війну та високу світову інфляцію**
- З початку 2023 року інфляція сповільнювалася швидше, ніж очікувалося. Зниженню інфляції сприяли зокрема достатня більша пропозиція продовольства та пального, а також стабільна ситуація на валютному ринку та поліпшення інфляційних очікувань завдяки вчасним ефективним заходам НБУ
- **Інфляція знижуватиметься й надалі – до 14.8% на кінець 2023 року, 9.6% на кінець 2024 року та 6% - 2025 року.** Цьому сприятиме здешевлення енергоносіїв на світових ринках, стриманий внутрішній попит, а також заходи монетарної політики НБУ



Національний
банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)